

զգացած ըլլու թէ սիրոյ ի՞նչ կրակ կը մխայ միտաղաղ երած շտութեան այդ տրտում վանկերուն մէջ: Յուզումին շողը կը փայլեցնէ անսոնց ալ աչքերը:

Այդ յուղումը վարակած է արդէն աւմէնքը, երբ, քիչ մը աւելի անդին, երկուստեք բարձրացող պարիսպներուն միջեւ, ձայնը, վայրկեան մը ինք իր վրայ արձագանգելէ վերջ, կիսով չափ զուարթ չեշտերու հնչիւնով մը կը պայթի կարծես դուռս բաց երկնքի մը պայծառ տեսարանին տաջն:

«Պատրաս եմ զայլու՝ երէ տանիս զիս Փէսի այն լեռան կատար անմարդի, ուր ըզերե նազար արեւ ու վարդի, ու բայց կ'վառեմ ամպերն երախիս:

Պատիկները մնացած են իրենց շարքերուն վրայ, երբ թափօրը, Ալոնի պատմական հինաւուրց դռնէն դուրս ելած, կը քերէ արդէն Փրկչավանքի պարիսպին երկայնքը: Անցորդներ, որոնք զարմացկուտ աչքերով կը զիտեն մեռնելուկան բազմութեան բայց առանց ճաղի այս անցքը, ծաղկեպսակներէն միայն կը մակարերէն անոր միտք բանին, և յարգանքի ինքնարերական արտօյայտութեամբ է որ կը նային հիմակ մեր կողմը:

Բայց հասած ենք արդէն ուրիշ մեծ դրան մը առջև, որ գէպի մութ խորք մը կը բացուի յանկարծ մշտական անցուղարձի ամենէն շարժուն մէկ կէտին վրայ: Անհաւասար բարձրութեամբ նոճիներէ եղերուած անհարթ քարայտակակի մը վլրայէն, հնուուն, հազիւ գագաղի մը լայնքը, ունեցող ցած դուռնէ մը ներս՝ կ'երնի ճերմակը շլրիմերուն՝ որոնք կամարներու լուռթեան տուկ պառկած են կողքի: Բնագորէն կանգ առած ենք ամէնքս լսելու համար փլած կուրծքերէ կարծես ելած ձայն մը, որ կը մեներգէ յուզիչ քաջցրութեամբ.

«Բայց կը վարանիմ զայ Քերսեմանի՝

Ուր նունզ մ'աշեն պիտի ծանրանան.

Դուզէ այն բլայ իմ նունք մահուան

Ուր Մեծ Ռինչին զիւրի զիս տանի...»:

Ընկճուած ենք ամէնքս — մինչ մեր քայլերը կը շարժին արտմութեան սեմէն ներս — ահարկու հարցումին առջև թէ ստուգիւ Ռշինչ ևն՝ այսինքն անէութեան գիրկը թէ բուն կեանքին կամ անմահութեան կայքն է այն ուր կը մանենք: Ուր երբ կ'անցնինք Պարոնտէրի, Շղթայակիրի,

Զաքարիայի, Յովհաննէսի, Եսայիի, եւ Վեհապետեանի դամբարաններուն առջեւն, անոնց յիշատակին լոյսն է որ կ'առաջնորդէ զմեզ գէպի իրենց միծանուն յաջորդին հողակոյտը: Շրջապատած ենք ծաղիկներու դէղին ներքեւ խաղաղած իր հանգիստը ու ամէնքս միասին կ'եղանակենք...»

... Բայց ի՞նչ սեր երազը, ի՞նչ բուռն ոյժ Է՞զա, ուր զիս դէպի նո՞ն ալ կ'անի Քեզ նետւ:

Իր մօտն ենք, ինչպէս տարիներ ամբողջ իր շունչին տակ. մեր մէջը կը զգանք զինքը աւելի քան երբեք. այն մտածումը թէ չէ մեռեալ ոն, կ'իշխէ մեր զգացումներուն վրայ, մահուան ոլելուն անմահութեան տալ մըն է հիմակ իր սնարքին վերև հնչուած. կ'ուզենք որ ասպի շարունակ մեր մէջ. այդ է ամէնուս հոգիներէն իրեն ուղղուած աղերսը. այդ՝ յանուն ամէնուս իր ամբիծ յիշատակին ուղերծուած սրտայոցդ խօսքերը անոր, որուն պաշտամունքը եւ դուռ իր սեղան կը կարգադրուած հաւաքութի մը միջոցին. Գոստ. 13ին, ի մէջ այլոց գրաբար գեղեցիկ առ կը կարդացեր և նախառար քաշամանօնիք պատմագիրը. Պ. Մինորով Աէթ, Զարայի պատմական յիշատակներու ոգեկոչութեամբ խանդական գալաքանութ ամէնքը, և սրտապնդելով իր հայրենիցից գիտուն վարդապետը՝ իր նոր գործունէներութեան ասպարեզին վրայ, գեղեցիկ յաջողութեանց մաղթանըներով:

Ամենամեծ հաճութեամբ կը տեղեկանանք նոյնպէս թէ հնդկանայ բարերար Պ. Դաւիթ Դաշերինան, որ տակաւն վերջերս իշխանական տէրիտորութեամբ մը օժտած էր թէշրանի ազգ. վարժարանաց մշտական պիտունին, այս անգամ ևս 100,000 (այսինքն մէկ լամ. ինչպէս կ'ըսեն Հնդկանայ) ոռովի նուրիս է նոր-ծուզայի մէկ հասաւութիւն հոգեւորական նարանցնոցին ինուստրաց: Պատուական բարերարը այս մասին իր վերջերական յայտարարութիւնը հրապարակաւ կատարեր է Հակոբեմերերի 17ին, Կալկաթայի Դաշերիթան զարգացի մեծ սրահին մէջ, իր ճնշդեան տարեգարձի առթիւ կատարուած հանգէսի մը միջոցին, ուր Պ. Նէրուէն Տ. Յակովեան շնորհակալութեան և շնորհաւորութեան ձառ մը կարգացած է:

Ալոն», յանուն հայ եկեղեցական կրթութեան գաղափարին, իր չերմ չնորհաւորութիւնը կ'ուզէ ազգային բարերար Պ. Դաւիթ Դաշերինի, մաղթելով լիսւլի յաջողութիւն իր բարձրօրէն գնահատելի իղձերուն: